

**Ontwerp Projectplan Waterwet
Herinrichting Caumerbeek Middenloop,
bergingsvoorziening Palembergerbeek en
Dam buffercomplex De Dem,
gemeente Heerlen**

**Vastgesteld door het Dagelijks Bestuur
van Waterschap Limburg d.d. 27 oktober 2020**

Inhoud

	Pagina
Hoofdstuk 1 Projectbeschrijving	3
1.1 Aanleiding en doel	3
1.2 Ligging en begrenzing plangebied	4
1.3 Beschrijving van de waterstaatswerken (gewenste situatie)	5
1.3.1 Caumerbeek	5
1.3.2 Bergingsvoorziening Palembergerbeek	7
1.3.3 Dam buffercomplex De Dem	7
1.3.4 Voorgenomen wijziging	7
1.4 Wijze van uitvoering	8
1.5 Te treffen voorzieningen	9
1.6 Financiële gevolgen	10
1.7 Beschikbaarheid gronden	10
1.8 Effecten van het plan	11
1.9 Legger	11
1.10 Beheer en onderhoud	12
1.11 Samenwerking	12
 Hoofdstuk 2 Verantwoording	 13
2.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving	13
2.1.1 Waterwet	13
2.2 Verantwoording op basis van beleid	13
2.2.1 Toets beleid Waterschap Limburg	13
2.2.2 Toets overig beleid	13
2.3 Verantwoording van de keuzen in het project	14
2.4 Benodigde vergunningen en meldingen	16
2.5 Communicatie	17
 Hoofdstuk 3 Rechtsbescherming	 18
 Hoofdstuk 4 Bijlagen	 19

Hoofdstuk 1 Projectbeschrijving

1.1 Aanleiding en doel

Het Waterschap Limburg is voornemens, gelet op artikel 5.4. van de Waterwet, het projectplan voor de middenloop van de Caumerbeek te Heerlen, de aanpassing van een dam van het buffercomplex De Dem verder stroomafwaarts in de Caumerbeek, en de aanleg van een bergingsvoorziening in de Palembergerbeek, vast te stellen en uit te voeren in overeenstemming met het bepaalde in dit projectplan.

Voorgeschiedenis

In de bovenloop van de Caumerbeek ligt een goed ontwikkeld bronbos met verspreid liggende bronnen en open plekken. Hier komen zeldzame plantensoorten voor zoals Verspreidbladig goudveil en Adderwortel. Vanaf Vruschemig tot de spoorbaan in het centrum van Heerlen is de beek heringericht. Hiermee heeft de bovenloop haar natuurlijke karakter teruggekregen en vormt deze een verrijking voor de stedelijke omgeving.

Vanaf de spoorbaan was de benedenloop van de Caumerbeek vrijwel geheel gekanaliseerd en over lange trajecten overkluisd. In het kader van het project “Caumerbeek Zichtbaar Natuurlijk” is door de gemeente Heerlen en het voormalig Waterschap Roer en Overmaas samengewerkt om deze benedenloop de gewenste kwaliteitsimpuls te geven. Deze plannen zijn tussen 2011 en 2016 inmiddels geheel uitgevoerd.

Als laatste onderdeel van dit project, dient de middenloop van de Caumerbeek heringericht te worden. Voor de inrichting van dit traject is in 2011 een inrichtingsvisie opgesteld. Deze visie is vervolgens uitgewerkt tot een ontwerptekening. Aansluitend zijn deze ontwerptekeningen verder uitgewerkt tot uitvoeringstekeningen. Momenteel liggen de plannen klaar om uitgevoerd te gaan worden.

Beschrijving plangebied

Middenloop Caumerbeek / Palembergerbeek

De Middenloop van de Caumerbeek en haar zijtak de Palembergerbeek vormen in de sterk verstedelijkte omgeving van Heerlen belangrijke beeldbepalende elementen. De oorsprong van de Caumerbeek ligt in het centrum van de wijk Heerlerbaan. Nabij kasteel Hoensbroek mondt de Caumerbeek uit in de Geleenbeek.

De herinrichting van de Palembergerbeek wordt tevens aangegrepen om het bergingstekort in de bestaande regenwaterbuffer Palembergerbeek op te lossen. Deze buffer ligt ten westen van de Euregioweg. Aan de oostzijde van deze weg, tussen de sportvelden van WV KCC'13 en de Slotweg liggen twee voormalige sportvelden. Door hier een buffervoorziening met een totale inhoud van 26.000 m³ te realiseren, kan het bergingstekort in de buffer Palembergerbeek van de gemeente Landgraaf worden opgelost.

Buffercomplex De Dem

Verder stroomafwaarts van de Caumerbeek, tussen de Terhoevenderweg en de Koumenweg, ligt het buffercomplex De Dem. De dam c.q. kade van deze buffer aan de zijde van de Koumenweg is in de periode 1973-1974 aangelegd. In deze dam is in 2010-2011 in het kader van het project “Caumerbeek Zichtbaar Natuurlijk” een uitstroomvoorziening aangelegd. Als gevolg van langdurige regen in juli 2014 heeft het buffercomplex volledig vol gestaan. Daarbij is toen op één locatie in de dam schade aan het binnentalud waargenomen. De zwakke plek in de kade die toen is ontstaan is op deze locatie tijdelijk versterkt met zandzakken.

Omdat de bufferdam in zijn geheel niet meer aan de gewenste sterkte-eisen voldoet, zal deze in zijn geheel worden verbeterd en versterkt, zodat deze bij een toekomstige volledige vulling veilig en stabiel is. In de nieuwe dam wordt tevens een noodoverlaat aangelegd opdat de buffer bij volledige vulling op een gecontroleerde wijze kan overlopen.

1.2 Ligging en begrenzing plangebied

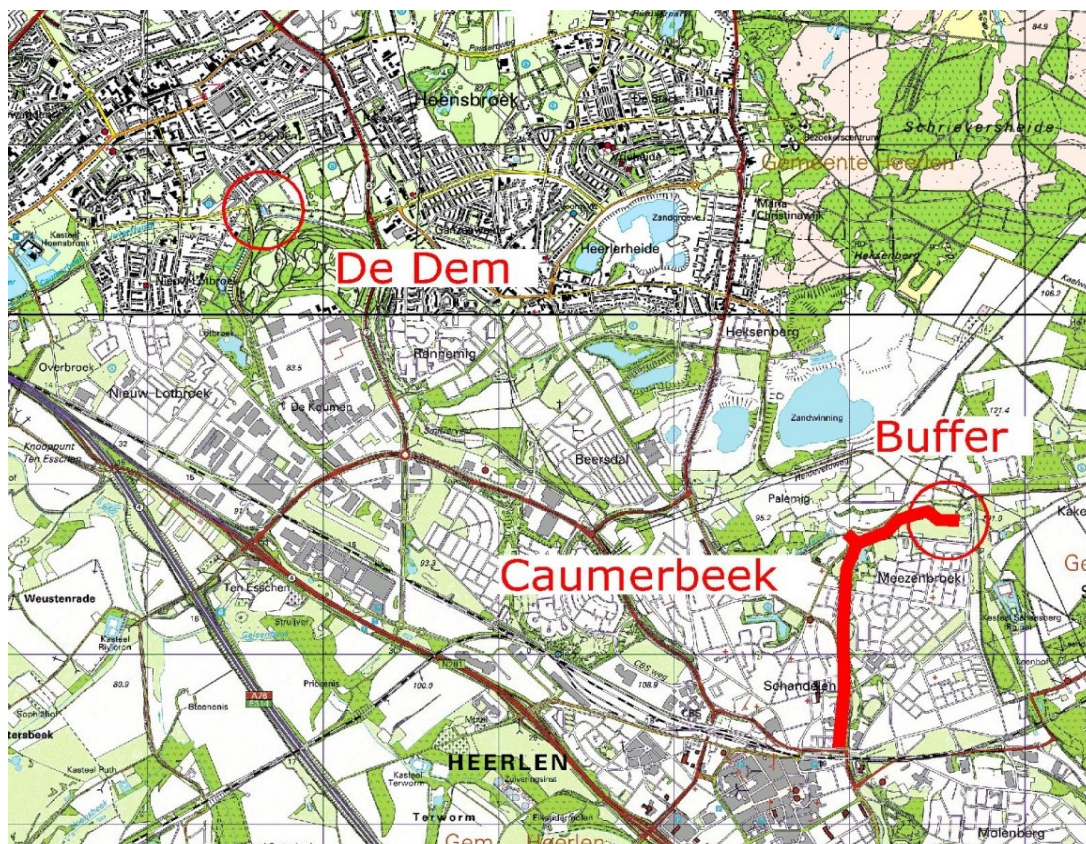
Het plangebied voor de geplande werkzaamheden omvat de middenloop van de Caumerbeek, de benedenloop van de Palembergerbeek en een deel van het buffercomplex De Dem.

De middenloop van de Caumerbeek begint aan de rotonde bij de Schandelerboord / Schaesbergerweg / Spoorsingel te Heerlen. De watergang is hier gesitueerd ten westen van de Schandelerboord en stroomt parallel aan deze weg naar het noorden. Ter hoogte van de kruising van de Schandelerboord met de Limoenstraat / Samuel van Houtenstraat steekt de beek schuin de Schandelerboord over en stroomt ten oosten van deze weg verder naar het noorden. Hier doorkruist de beek het Park Meezenbroek, waarna deze naar het westen toe afbuigt om aan te sluiten op het eerder heringerichte gedeelte van de Caumerbeek ten westen van de Meezenbroekerweg. Ter plekke van deze afbuiging stroomt de Palembergerbeek uit in de Caumerbeek. Hier eindigt de middenloop van de Caumerbeek.

Tegelijk met de herinrichting van de Caumerbeek Middenloop wordt ook het deel van de Palembergerbeek tussen de Euregioweg en de uitmonding in de Caumerbeek heringericht. In dit deel liggen enkele voormalige sportvelden. Hier is de nieuw aan te leggen regenwaterbuffer Palenberg gesitueerd.

De te verbeteren dam van het buffercomplex de Dem is verder stroomafwaarts gelegen in de gelijknamige wijk, nabij het gelijknamige sportcomplex De Dem in Hoensbroek.

Zie figuur 1 ter verduidelijking van het plangebied.



Figuur 1: Indicatieve ligging van de plangebieden, allen gelegen in Heerlen.

1.3 Beschrijving van de waterstaatswerken (gewenste situatie)

1.3.1 Caumerbeek

Bestaande situatie

De Caumerbeek is gekanaliseerd en de beek ligt diep verscholen ten opzichte van het maaiveld. De beekbodem en een deel van het talud is bekleed met beton en straattegels, teneinde erosie van het profiel bij grotere afvoeren en daarmee gepaard gaande hoge stroomsnelheden te voorkomen. Over de gehele lengte stroomt de beek door een stadspark met diverse (vis)vijvers. De beek vormt een verbindende schakel tussen de bos- en natuurgebieden langs de beek.

In het huidige lengteprofiel zijn vier á vijf bodemvallen aanwezig. Door de bodemvallen neemt het verhang en daarmee stroomsnelheid af. Het verhang in de beekbodem varieert van 1 m/km tot bijna 20m/km. Enkele kunstwerken hebben achterstallig onderhoud.

Aan de Caumerbeek en Palembergerbeek is een specifiek ecologische functie toegekend. Voor beide beken geldt een herinrichtingszone van gemiddeld respectievelijk 10 en 4 meter aan weerszijden van de beek.

De Caumerbeek en Palembergerbeek worden gerekend tot de zogenaamde Heuvellandbeek bovenlopen. Dit zijn beken die permanent stromen als gevolg van een constante voeding. Volgens het Handboek streefbeeld voor natuur en water in Limburg (Provincie Limburg, 2003) bevinden dergelijke beken zich in loofbos en zijn volledig beschaduwd. De beekloop is slingerend tot zwak kronkelend. Het substraat bestaat uit grindbanken en zand en er zijn veel organische structuren aanwezig. Er is sprake van een matig voedselrijk milieu. De fauna is divers en leeft voor een groot deel op vast substraat en in mindere mate op sediment. Belangrijke groepen zijn eendagsvliegen, kokerjuffers, kreeftachtigen en kriebelmuggen. Plaatselijk worden Beekprik en Rivierdonderpad aangetroffen. De beken zijn vrij optrekbaar voor vis. Op dit moment voldoet de middenloop van de Caumerbeek niet aan dit beeld.

Streefbeeld

De gewenste hydraulische kenmerken voor een Heuvellandbeek bovenloop zijn als volgt (bron: Handboek Streefbeelden Natuur en Water in Limburg - 2002):

- Waterbodem: grindbanken en zand
- Breedte: 1 - 3 m
- Diepte: < 40 cm
- Stroomsnelheid: 30 - 80 cm/s
- Slingerende beekloop.

In het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) is de Caumerbeek gekarakteriseerd als een snelstromende bovenloop op kalkhoudende bodem (Type R17). De hydraulische en hydrologische parameters in de KRW-typering komen goed overeen met de karakterisering volgens het Handboek Streefbeelden Natuur en Water in Limburg.

Randvoorwaarden

In het plangebied bevinden zich twee riool overstorten. Deze overstorten zijn door de gemeente voorzien van een Berg Bezink Bassin (BBB) met de volgende kenmerken:

- BBB Drieschstraat met inhoud 2860 m³;
- BBB Burettestraat met inhoud 812 m³.

De basisafvoer binnen het projectgebied bedraagt circa 50 l/s ter hoogte van de Spoorsingel en circa 75 l/s ter hoogte van de Meezenbroekweg. Vanwege het ontbreken van debietmetingen is dit een inschatting op basis van incidentele afvoermetingen.

De maatgevende afvoer van de Caumerbeek wordt bepaald door water afkomstig uit het stedelijk gebied. Voor de bepaling van de maatgevende afvoere is daarom gebruik gemaakt van het rioleringsmodel van de gemeente Heerlen. Dit model is doorgerekend met een extreme bui van 45 mm in 45 minuten.

Ter hoogte van de Spoorsingel, waar de herinrichting van de middenloop start, bedraagt de maatgevende afvoer 8,8 m³/s. Benedenstrooms, nabij Hoeve de Baak, waarbij ook de uitstroom van de Palembergerbeek is meegerekend, wordt uitgegaan van een maatgevende afvoer van ruim 20 m³/s. De invloed van de overstorten uit de twee hierboven genoemde randvoorzieningen is daarmee duidelijk merkbaar op de maatgevende afvoer in de middenloop van de Caumerbeek.

Door de vele dwangpunten en ondergrondse leidingen is de ruimte voor vrije slingering van de beek beperkt. Daar waar de ruimte wel beschikbaar is dient deze te worden benut om enige extra lengte in het tracé te brengen. Het is wenselijk dat de beek zoveel mogelijk optrekbaar wordt voor vis en andere waterdieren. Een groot verval bij bodemvallen en kunstwerken is dan ook niet wenselijk.

De huidige kunstwerken, zoals bruggen en duikers blijven gehandhaafd, met uitzondering van de brug bij "Nieuw Schandelen". De weg Nieuw Schandelen is reeds afgekoppeld van de Schandelerboord voor gemotoriseerd verkeer. Het huidige kunstwerk kan daardoor vervangen worden door een voetbrug.

Beschrijving ontwerp

Belangrijke uitgangspunten voor de herinrichting van de Caumerbeek op dit traject zijn:

- Herstel van de beken en benutten van kansen voor natuurontwikkeling;
- Koppeling met herstructureringsopgaven in aangrenzende wijken en de verbinding van het beekdal met het omliggende stedelijke gebied;
- Verbeteren van recreatieve gebruiksmogelijkheden voor wandelaar;
- Verhogen van de landschappelijke kwaliteit in combinatie met aandacht voor cultuurhistorie.
- De door de gemeente reeds gerealiseerde beek gerelateerde KRW-voorzieningen, zoals bergbezinkbassins en geplande rioolaanpassingen.

De zichtbaarheid van de beek wordt vergroot door de bodemhoogte waar mogelijk te verhogen en de huidige steile taluds daar waar mogelijk te verflauwen. Het verhogen van de bodem is gezien de ligging van enkele kunstwerken beperkt mogelijk. Een betere zichtbaarheid van de beek kan in het plangebied vooral worden bereikt door de taluds te verflauwen. Dit is ook wenselijk om een natuurlijker beekprofiel te realiseren. Beeldbepalende bomen worden zoveel mogelijk gespaard bij de herinrichting van de beek.

Idealiter zijn de oevers en het dal van de Caumerbeek volledige bebost. Gegeven de stedelijke omgeving met bestaande functies is dit echter niet wenselijk en haalbaar. Voor de inrichting van de middenloop van de Caumerbeek wordt uitgegaan van een parkgebied met daarin een natuurlijke beek. In de inrichtingsvisie is het beekdal gezoneerd in bos-, extensieve en parkachtige zones. In het dal van de Caumerbeek zijn enkele bosschages voorzien. De natuurlijke extensieve beekzone heeft een doorgaand karakter. De extensieve zone heeft een beheersregime dat is gericht op verhogen van de natuurlijke waarden.

Lengteprofiel

De Caumerbeek heeft over grote delen een sterk verhang. Het maximale verhang mag bovenstrooms 3–4 m/km zijn. Benedenstrooms, na samensmelting met de Palembergerbeek bedraagt het debiet in de maatgevende situatie ruim 20 m³/s. Om de stroomsnelheden bij deze afvoer niet te ver op te laten lopen dient het verhang hier maximaal ca 2 m/km te bedragen.

Als gevolg van het handhaven van de duiker onder de Schandelerboord ter hoogte van de Limoenstraat zijn bodemvallen noodzakelijk om het verhang te beperken, omdat nieuwe slingeren in de nieuwe beekloop maar weinig extra lengte opleveren in het beekprofiel. Om de beek een natuurlijker uiterlijk te geven worden meerdere kleinere bodemvallen aangebracht met een verval van 10 tot 15 cm. Het is mogelijk met een reeks kleine bodemvallen de beekcontinuïteit van de Caumerbeek in het plangebied redelijk te herstellen. Zo ontstaat een gevarieerde beek met her en der een obstakel om de stroomsnelheid te remmen.

1.3.2. Bergingsvoorziening Palembergerbeek

De Palembergerbeek tussen de Euregioweg en de Meezenbroekweg heeft reeds deels een meanderende loop. Alleen enkele taluduitspoelingen vereisen mogelijk enig herstel. Aan de oostzijde van de Euregioweg ligt op grondgebied van de gemeente Landgraaf het bestaande buffercomplex Palembergerbeek. In deze buffervoorziening wordt gecompartmenteerd landelijk en stedelijk water opgevangen. De totale buffercapaciteit op deze locatie voor de situatie T25 is echter ca. 26.000 m³ te klein. Een uitbreiding van de buffercapaciteit ter plaatse van de bestaande buffer is echter onmogelijk gezien het ruimtebeslag dat hiervoor nodig is.

Aan de westzijde van de Euregioweg, ter hoogte van de Slotweg, liggen enkele voormalige sportvelden van de gemeente Heerlen. De Palembergerbeek loopt langs deze terreinen. Een deel van de voormalige sportvelden kan door herinrichting van het terrein geschikt gemaakt worden voor een buffervoorziening van ruim 26.000 m³. Bij de behoefte om te bufferen kan deze opvang dan water bergen en het vertraagd weer afgeven aan de Palembergerbeek. Het bergingstekort van de bestaande buffer Palembergerbeek kan dan gebufferd worden aan de oostzijde van de Euregioweg. Een klein deel van de voormalige sportvelden wordt door de Stichting Stadslandbouw Heerlen van de gemeente gepacht. Indien de grond die deze stichting pacht verschoven kan worden binnen het bufferplan, dan is aanleg van de nieuwe buffer Palemberg mogelijk. De gesprekken hierover tussen waterschap, gemeente en stichting lopen nog.

1.3.3. Dam buffercomplex De Dem

De dam van buffercomplex De Dem zal worden verstevigd zodat deze bij een toekomstige volledige vulling veilig en stabiel is. In de praktijk betekent dit dat de huidige dam geheel zal worden ontgraven en daarna met nieuwe materialen zal worden opgebouwd. Om de dam indien nodig bij volledige vulling van de buffer op gecontroleerde wijze te kunnen laten overlopen, wordt een noodoverlaat in de nieuwe dam aangelegd.

De thans op de bestaande dam aanwezige beplanting zal volledig worden gerooid om de aanleg van een nieuwe dam mogelijk te maken. Indien compensatie van deze beplanting nodig is, dan zal dit op aangrenzende gemeente-eigendommen dienen te gebeuren. Nieuwe opgaande beplanting op de nieuwe dam zou op termijn tot verzwakking van de dam leiden.

1.3.4. Voorgenomen wijziging

De voorgenomen wijzigingen in het kader van de geplande werkzaamheden bestaan uit:

- Vergroten zichtbaarheid beek door verhogen beekbodem en door het verflauwen van taluds. Daarbij worden de volgende randvoorwaarden gehanteerd:
 - Waterbodem: grindbanken en zand
 - Breedte beekbodem: 1 - 3 m
 - Diepte: < 40 cm
 - Stroomsnelheid: 30 - 80 cm/s
 - Slingerende beekloop.
- Forse bodemvallen in de beek verwijderen door het aanpassen van het bodemverhang. Waar dit niet mogelijk is, worden de bodemvallen vervangen door een aantal minder hoge bodemvallen. De 5 bodemvallen van ca. 1 meter worden vervangen door ca. 15 bodemvallen van maximaal 30 cm. Het overige hoogteverschil wordt opgevangen in het lengteprofiel van de beek.
- Vervangen overbodig geworden kunstwerk Nieuw-Schandelen door een voetbrug.
- Realiseren van een regenwaterbuffer van 26.000 m³ nabij de Palembergerbeek.
- Verstevigen en optimaliseren dam buffercomplex De Dem.

Om de voorgenomen wijzigingen te kunnen realiseren worden de volgende werkzaamheden uitgevoerd:

Traject Caumerbeek Middenloop / Palembergerbeek

- Kappen van enkele bomen en ruimen van groen langs de Caumerbeek
- Indien nodig afvangen van aanwezige reptielen en amfibieën
- Ruimen van betonverhardingen in beekprofiel en muurtjes rondom de Caumerbeek
- Sloop brug Nieuw-Schandelen.
- Grondwerkzaamheden
- Aanbrengen beschoeiing van stapelstenen
- Aanplant van groen

Dam buffer De Dem

- Kappen bomen en ruimen beplanting op bestaande dam
- Grondwerkzaamheden

1.4 Wijze van uitvoering

De aannemer bepaald in principe de werkmethode en volgorde van de uitvoering. Teneinde negatieve effecten tijdens de uitvoering te voorkomen, stelt het waterschap wel randvoorwaarden waarbinnen de uitvoering moet plaatsvinden. Deze randvoorwaarden zijn verwerkt in het bestek, waarin de uitvoering is omschreven. Globaal gezien omvat het project de volgende werkzaamheden.

Kappen van bomen en ruimen van groen.

Bomen en groen worden zoveel mogelijk gespaard. Op enkele plekken zullen bomen die pal langs het bestaande beekprofiel staan, gekapt worden om de benodigde breedte van het toekomstige beekprofiel te kunnen realiseren. Datzelfde geldt voor de aanwezige struiken langs het tracé. Het te ruimen groen is reeds gecontroleerd op vleermuizen en op eekhoorn- en jaarrondnesten. Ruimen van het groen zal plaatsvinden buiten het broedseizoen.

Afvangen reptielen en amfibieën

Eventuele aanwezige reptielen en amfibieën zullen worden afgevangen en elders worden uitgezet.

Ruimen betonverhardingen in beekprofiel en muurtjes rondom de Caumerbeek

Het beekprofiel is geheel voorzien van een betonverharding. Deze betonverharding wordt geheel verwijderd. Ook overige muurtjes rondom de Caumerbeek worden geruimd.

Sloop brug Nieuw-Schandelen

De bestaande brug bij Nieuw-Schandelen heeft zijn functie verloren en wordt gesloopt.

Grondwerkzaamheden

Het beekprofiel wordt geheel aangepast conform tekeningnummer 19-01901 en 19-01902. De bestaande bodemvallen van ca. 1 meter worden teruggebracht tot ca. 15 bodemvallen van maximaal 30 cm. Het overige verval wordt opgevangen door het lengteprofiel van de beek aan te passen. Daar waar geen of slechts beperkt ruimte is voor het aanleggen van flauwe taluds, behoud het beekprofiel zijn steile oevers.

Nabij de Pambergerbeek wordt een buffervoorziening aangelegd van 26.000 m³, zie hiervoor tekeningnummer 19-020.

De bestaande dam van buffer De Dem wordt vervangen. De huidige dam is verzwakt en zal geheel worden afgegraven en met nieuwe materialen (klei en zand) opnieuw worden opgebouwd. Zie hiervoor tekeningnummer 19-12301 en 19-12302.

Ten behoeve van de uit te voeren grondwerkzaamheden is reeds een milieutechnisch bodemonderzoek uitgevoerd, zodat de grondwerkzaamheden kunnen worden geclassificeerd en uitgevoerd conform CROW-Publicatie 400. De vrijkomende grond bij de nieuwe buffer Palenberg en bij De Dem zijn reeds AP04-onderzoeken uitgevoerd. Alle vrijkomende grond zal worden afgevoerd naar een nader te bepalen locatie.

In verband met de verplichting om vanaf oktober 2019 grond ook te onderzoeken op Pfas, is het onderzoek uit maart 2019 uitgebreid c.q. aangevuld hiermee. Dit aanvullende Pfas-onderzoek is in februari 2020 uitgevoerd. De conclusies hoe om te gaan met de in het project vrijkomende grond zijn als gevolg van dit aanvullende onderzoek niet gewijzigd.

De vrijkomende grond zal bij aanpassing van het beekprofiel gedeeltelijk worden teruggebracht in het profiel. Overblijvende grond zal in een tijdelijk depot worden gezet, waarna hierop een AP04-onderzoek wordt uitgevoerd. Mede afhankelijk van de resultaten van dit AP04-onderzoek zal deze grond worden afgevoerd naar een nader te bepalen afzetlocatie.

Aanbrengen bescherming van stapelstenen

De oevers worden waar nodig beschermd door het aanbrengen van een wand van gresstapelstenen.

De start van de uitvoering van de werkzaamheden staat gepland vanaf eind 2020.

Bij de uitvoering zal in ieder geval voldaan worden aan de zorgplicht zoals beschreven in artikel 6.15 van het Waterbesluit en de artikelen 6.8 en 6.9 van de Waterregeling.

1.5 Te treffen voorzieningen

Nadelige gevolgen naar aanleiding van dit plan worden niet voorzien. Zowel de Caumerbeek als het buffercomplex De Dem worden klimaatbestendig gemaakt waardoor de kans op overstromingen van verstedelijkt gebied verder wordt verkleind. Het klimaatbestendig maken van de Caumerbeek vindt onder andere plaats door de beek weer een meer natuurlijke inrichting te geven. Hiermee verbeterd tevens de leefbaarheid voor waterdieren in de Caumerbeek.

Om eventuele negatieve effecten als gevolg van de geplande werkzaamheden vroegtijdig te kunnen inschatten zijn de volgende onderzoeken uitgevoerd:

- Quicksan Flora en Fauna
- Aanvullend onderzoek Flora en Fauna
- Bureau studie archeologie
- (Water-)Bodemonderzoek
- Aanvullend bodemonderzoek (Pfas)
- Explosievenonderzoek
- Voortoets Programma Aanpak Stikstof (PAS)

De resultaten van de onderzoeken worden hieronder kort beschreven.

Flora en Fauna

Naar aanleiding van de voorgenomen plannen heeft een quickscan Flora en Fauna plaatsgevonden, alsmede een aanvullend onderzoek. In deze onderzoeken is het volgende geconcludeerd:

- Uitvoeren van een vervolgonderzoek voor steenmarter en eekhoorn indien de werkzaamheden uitgevoerd worden buiten hun vrijstellingsperiode. Uit vervolgonderzoek is gebleken dat er geen eekhoornnesten in de te ruimen vegetatie aanwezig zijn.
- Kappen van bomen en verwijderen van houtige begroeiing dient te gebeuren buiten het broedseizoen. Er zijn geen jaarrond beschermde nesten aangetroffen.
- Als er werkzaamheden plaatsvinden aan de poel, de muurtjes langs de beek en de ruigere vegetatie langs het wandelpad, dan is aanvullend onderzoek naar amfibieën nodig. Bij voorkeur worden deze werkzaamheden uitgevoerd buiten de voortplantingstijd van bijvoorbeeld salamanders of padden. Voor uitvoering vindt inspectie door een ecooloog plaats, en zo nodig wordt onder ecologische begeleiding uitgevoerd. Enige tijd voorafgaand aan de uitvoering zal de vegetatie langs het wandelpad gemaaid worden en tot de uitvoering kort gehouden worden.
- Alle werkzaamheden dienen overdag plaats te vinden.

In november 2018 hebben vleermuisdeskundigen een veldbezoek uitgevoerd, waarbij aan de hand van de bestekstekeningen de te kappen bomen zijn bekeken. Het kappen van de betreffende bomen heeft geen negatieve invloed op de aanwezige vleermuizen. Wel is de afspraak gemaakt dat in het noordelijk deel ter compensatie 4 platte Schwegler-vleermuiskasten worden opgehangen.

De betonnen beekverharding wordt geheel gesloopt en daar waar nodig vervangen door muurtjes van gresstapelstenen, waardoor een veelvoud aan vestigingsplekken voor amfibieën en reptielen terugkomt.

Overige conclusies en aanbevelingen zoals die volgen uit de rapportages zijn opgevolgd, waardoor geen vervolgonderzoeken, ontheffingen of overige aanvullende maatregelen noodzakelijk zijn.

Archeologie

In het uitgevoerde bureauonderzoek wordt voor de Caumerbeek en de buffer Palenberg archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen in de vorm van een extensieve begeleiding tijdens de uitvoering. Hierbij is de archeoloog op afroep beschikbaar en zal hij aan het eind van de werkdag de vers aangelegde graafwerkzaamheden controleren op archeologische sporen.

Voor deelgebied buffer De Dem gelden geen restricties en wordt geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen.

(Water-)Bodemonderzoek

Op basis van de resultaten uit het verkennend milieuhygiënisch bodemonderzoek, en de uitgevoerde partijkeuringen bestaan er geen belemmeringen voor de civieltechnische voorbereiding dan wel de voorgenomen reconstructiewerkzaamheden. De partijen grond die tijdens de graafwerkzaamheden ter plaatse van de Dem en de buffer Palenberg vrij zullen komen, kunnen, met uitzondering van een deelpartij, in het kader van de milieuhygiënische hergebruiksmogelijkheden als vrij toepasbaar worden beschouwd.

Ten tijde van het in maart 2019 uitgevoerde bodemonderzoek was nog geen sprake van de zogenaamde PFAS-problematiek. Gelet op het in 2019 vastgestelde tijdelijk handelingskader hieromtrent is de grond alsnog aanvullend onderzocht op de aanwezigheid van PFAS. Op basis van dit aanvullend onderzoek bestaan evenmin belemmeringen voor de civieltechnische voorbereiding van het project dan wel de voorgenomen reconstructiewerkzaamheden. Met uitzondering van één deelpartij kan de grond die tijdens de graafwerkzaamheden ter plaatse van De Dem en de buffer Palenberg vrij zullen komen als vrij toepasbaar worden beschouwd.

Voortoets stikstofdepositie (Programma Aanpak Stikstof)

De beoogde herinrichting resulteert mogelijk in negatieve effecten op omliggende Natura 2000-gebieden. De aanwezigheid van stikstofdepositie betekent niet automatisch dat er sprake is van significant negatieve effecten. Daarom is een zogenaamde Aeries-berekening uitgevoerd om de stikstofdepositie afkomstig van het project te beoordelen. Hieruit is gebleken dat er sprake is van een stikstoftoename op een aantal stikstofgevoelige habitattypen en zoekgebieden in Natura 2000 gebieden. Het betreft hier echter stikstofdeposities van enkele honderdsten van een mol/ha/jr. Deze hoeveelheden zullen geen verandering opleveren in de aanwezige vegetatiestructuren of kwaliteit binnen habitattypen en zoekgebieden. Het gaat om tijdelijke negatieve effecten die erg gering van aard zijn ten opzichte van de trendmatige verbetering door een afnemende achtergronddepositie. Bovendien zijn de beperkte toenames prima te ondervangen met het huidige beheer binnen veel habitattypen. Hierdoor zijn er geen effecten te verwachten op de habitattypen/zoekgebieden waar de stikstofdepositie zal toenemen.

Explosieven

Uit gemeentelijke informatie is op te maken dat er voor de nieuwe buffer Palenberg en de aanpassingen van de Palenbergerbeek geen extra maatregelen noodzakelijk zijn. Dit geldt ook voor de Caumerbeek. Bij de dam van buffer de Dem is er wel een verhoogd risico op het aantreffen van niet geëxplodeerde explosieven. Om deze risico's te beperken is oppervlakedetectie noodzakelijk. Deze werkzaamheden zullen dan ook in het bestek worden opgenomen.

1.6 Financiële gevolgen

Als gevolg van dit projectplan is geen financiële schade voorzien die de uitvoering van het project in de weg staat. Indien een belanghebbende ten gevolge van dit besluit toch schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te zijnen laste behoort te blijven en ten aanzien waarvan de vergoeding niet of niet voldoende anderszins is verzekerd, kan op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om schadevergoeding worden ingediend. Het verzoek om schadevergoeding bevat een motivering en een onderbouwing van de hoogte van de gevraagde schadevergoeding. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de Verordening Nadeelcompensatie Waterschap Limburg.

Op de hier bedoelde verzoeken om schadevergoeding is naast artikel 7.14 van de Waterwet ook de Verordening Nadeelcompensatie Waterschap Limburg van toepassing

1.7 Beschikbaarheid gronden

De geplande werkzaamheden worden allemaal uitgevoerd op percelen die in eigendom zijn van het Waterschap Limburg, dan wel van de gemeente Heerlen. Kunstwerken bij wegkruisingen liggen grotendeels op eigendommen van de gemeente Heerlen. Met uitzondering van het kunstwerk ter hoogte van Nieuw-Schandelen blijven deze kunstwerken echter ongemoeid.

Het Park Meezenbroek is in eigendom van de Gemeente Heerlen. Het tracé van de Caumerbeek ter hoogte van dit park ligt dan ook grotendeels op eigendom van de gemeente en slechts een klein deel van het tracé ligt op eigendom van het Waterschap Limburg. De gemeente Heerlen is mede initiator van de geplande werkzaamheden en verleend haar medewerking aan de uit te voeren werkzaamheden. De huidige afspraken omtrent het onderhoud ter plekke van het Park Meezenbroek blijven ongewijzigd.

De locatie ter plaatse van de voormalige sportvelden waar de buffervoorziening Palenberg is gepland is eigendom van de gemeente Heerlen. De gesprekken met de gemeente en de Stichting Stadslandbouw Heerlen om hier de grond voor de buffer vrij te maken lopen nog.

Ter plaatse van de werkzaamheden bij buffer De Dem zijn alle gronden in eigendom van gemeente en waterschap.

1.8 Effecten van het plan

Het voorliggend plan zorgt voor een robuuste en klimaatbestendige inrichting van de Caumerbeek.

- Na de herinrichting voldoet de Caumerbeek zoveel als mogelijk aan de basis voorwaarden voor de ontwikkeling van een natuurlijke beek die voldoet aan de KRW-normen. Vanwege de ligging in het stedelijk gebied, de aanwezige overstorten van de riool randvoorzieningen nabij de Drieschstraat en de Burettestraat, en het grote verhang van de watergang dat slechts gedeeltelijk kan worden opgelost, zal de nieuwe situatie niet volledig aan de KRW-normen kunnen voldoen.
- De 5 bodemvallen worden verwijderd en opgenomen in het beekprofiel dan wel vervangen door meerdere bodemvallen met een beperkt hoogteverschil, waardoor migratieknelpunten voor vissen en overige waterdieren worden weggenomen.
- Het stedelijke gebied en individuele bebouwing zijn beschermd tegen afvoersituaties in de Caumerbeek die minimaal aan 1:25 voldoen. Dit is vergelijkbaar met het beschermingsniveau van de reeds heringerichte Caumerbeek bovenstrooms (Aambos) en benedenstrooms (Caumerbeek Zichtbaar Natuurlijk) van dit middenlooptraject. Het streven naar hogere beschermingsniveaus (bijvoorbeeld 1:100) is in dit geval niet opportuun gelet op het bestaande rioolstelsel van de gemeente Heerlen, dat hier evenmin op is berekend.
- De landschappelijke kwaliteit wordt verhoogd in samenwerking met de cultuurhistorische waarde.
- Door de aanleg van fiets- en wandelpaden wordt de toegankelijkheid verbeterd.
- De stevigheid en veiligheid van het buffercomplex De Dem wordt gewaarborgd.
- De betonnen beekbeschoeiing wordt geheel verwijderd en deels vervangen door gresstapelstenen waardoor de leefbaarheid voor reptielen en amfibieën wordt verbeterd.
- Het bergingstekort in de bestaande buffer Palembergerbeek wordt opgeheven door de aanleg van de nieuwe buffer Palenberg.

1.9 Legger

Ingevolge artikel 5.1, eerste lid, van de Waterwet draagt de beheerder zorg voor de vaststelling van een legger. In de legger worden de ligging, vorm, afmeting en constructie waaraan waterstaatswerken moeten voldoen omschreven. Door de provincie is in de Waterverordening Limburg nader omschreven welke waterlopen in de legger vastgelegd dienen te worden en wanneer ontwerpgegevens moeten worden opgenomen.

Daarnaast schrijft artikel 78, tweede lid van Waterschapswet voor dat het waterschap dient te beschikken over een legger waarin de onderhoudsplichtigen en onderhoudsverplichtingen zijn opgenomen. Beide wettelijke verplichtingen zijn door het waterschap in één legger geïntegreerd.

De legger bepaalt op grond van de Keur tot waar het regime van de Keur van toepassing is. De Keur bevat gebods- en verbodsbepalingen en biedt een grondslag voor algemene regels. Deze bepalingen zijn verschillend voor in de legger opgenomen primaire en secundaire oppervlaktewateren.

Naar aanleiding van het projectplan dient de legger van Waterschap Limburg te worden aangepast. Zo dient onder andere de nieuw aan te legger buffer Palenberg aan de legger te worden toegevoegd.

Voor het wijzigen van de legger zal een separaat wijzigingsbesluit worden opgesteld. De procedures ten behoeve van het projectplan en ten behoeve van de leggeraanpassing worden op elkaar afgestemd omdat beide besluiten onlosmakelijk met elkaar verbonden zijn.

In verband met de helderheid naar de burger worden zowel het ontwerpprojectplan, als het ontwerpbesluit tot aanpassen van de legger, gezamenlijk ter inzage gelegd. Zo worden de belangrijkste gevolgen van de besluitvorming als een geheel in beeld gebracht. Na afloop van de ter inzage legging worden het projectplan en het leggerbesluit, samen met de eventueel ontvangen zienswijzen, aan het bestuur ter besluitvorming voorgelegd. Het besluit tot de leggerwijziging en het besluit tot vaststelling van het projectplan worden gelijktijdig bekend gemaakt en treden daarna in werking.

1.10 Beheer en onderhoud

Het Waterschap Limburg is en blijft beheerder van de Caumerbeek, en blijft ook het onderhoud aan deze waterloop uitvoeren. De gemeente Heerlen blijft het onderhoud van de omliggende gronden en percelen voor haar rekening nemen. De huidige afspraken blijven daarmee ongewijzigd.

Ook het beheer en onderhoud van de Palembergerbeek zijn en blijven bij Waterschap Limburg.

De nieuw aan te leggen buffervoorziening ter plaatse van de voormalige sportvelden komt in beheer en onderhoud van Waterschap Limburg.

De te herstellen dam van het buffercomplex De Dem blijft eveneens in beheer en onderhoud van het waterschap.

In het opgestelde EBO-plan is de situatie van eigendom, beheer en onderhoud nader toegelicht.

1.11 Samenwerking

Het Waterschap Limburg voert de werkzaamheden uit in samenwerking met de gemeente Heerlen.

De gemeente Heerlen heeft reeds reconstructies uitgevoerd aan het gemeentelijk rioolstelsel om het aantal overstorten op de Caumerbeek te verminderen en te voldoen aan de KRW-doelstellingen. De bergbezinkbassins aan de Drieschstraat en Burettestraat zijn in dit verband reeds gerealiseerd.

Hoofdstuk 2 Verantwoording

2.1 Verantwoording op basis van wet- en regelgeving

2.1.1 Waterwet

Het werk dient bij te dragen aan de doelstellingen van de Waterwet. De toepassing van de Waterwet is gericht op:

- a) het voorkomen en waar nodig beperking van overstromingen, wateroverlast en waterschaarste, in samenhang met
- b) bescherming en verbetering van de chemische en ecologische kwaliteit van watersystemen en
- c) vervulling van maatschappelijke functies door watersystemen (artikel 2.1 Waterwet).

De bijdrage van dit project bestaat uit:

- Voorkomen wateroverlast
- Beekherstel en KRW-maatregelen

a. overstromingen, wateroverlast en waterschaarste

Door de in dit projectplan beschreven werkzaamheden zal de kans op wateroverlast afnemen. Door de beek haar natuurlijke verloop terug te geven, wordt het gebied klimaatbestendig gemaakt en wordt de kans op wateroverlast of overstromingen teruggebracht tot minder dan 1 x per 25 jaar. Door de meer natuurlijke loop zal de stroomsnelheid iets afnemen. Dit zal een licht positief effect hebben op een eventuele waterschaarste.

b. chemische en ecologische kwaliteit

In het verlengde van dit plan heeft de gemeente Heerlen werkzaamheden uitgevoerd aan haar rioolstelsel. De overstorthoeveelheden van het rioolstelsel zijn hierdoor verder teruggebracht en het rioolstelsel voldoet hiermee aan de KRW-doelstellingen. De waterkwaliteit zal hierdoor verder verbeteren.

Door het laten vervallen van de grote bodemvallen kunnen vissen en andere waterdieren zich makkelijker stroomopwaarts verplaatsen, waardoor ook de ecologische functie wordt verbeterd.

c. gevolgen maatschappelijke functies watersysteem

Door de aanleg van wandel- en fietspaden wordt het gebied meer toegankelijk voor fietsers en voetgangers.

2.2 Verantwoording op basis van beleid

2.2.1 Toets beleid Waterschap Limburg

Het waterbeheersplan van Waterschap Limburg vormt het beleidsplan en uitvoeringskader van het waterschap. De herinrichting van de Caumerbeek en Palembergerbeek past binnen het beleid van het waterschap, omdat deze herinrichting zorgt voor een robuust en klimaatbestendig watersysteem. Na uitvoering van het project zijn knelpunten ten aanzien van de natuurlijke inrichting en ecologie van de Caumerbeek en hoogwaterbescherming opgelost.

De Caumerbeek en Palembergerbeek kunnen effectief en doelmatig worden onderhouden. Onderhoud is mogelijk met reguliere machines.

2.2.2 Toets overig beleid

Het project past in provinciaal beleid omdat invulling wordt gegeven aan:

- De status natuurbek en inrichting van bronsgroene natuur in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg
- Het voorkomen van wateroverlast conform de normering in de provinciale omgevingsverordening

De herin te richten Caumerbeek en Palembergerbeek liggen binnen de gemeentelijke bestemmingsplannen “Heerlen-Stad Noord” en “Stedebouwkundige bepalingen Heerlen”. De werkzaamheden ter plaatse van de te vervangen dam van buffer De Dem liggen binnen het bestemmingsplan “Hoensbroek Oost”. Alle voorgenomen werken passen binnen de in deze plannen opgenomen bestemmingsdoeleinden, met uitzondering van de aan te leggen nieuwe buffer Palenberg. De beoogde bufferlocatie heeft de bestemming recreatie. Hiervoor is een bestemmingsplanaanpassing wellicht nodig. Overleg met de gemeente Heerlen is hiervoor nodig.

2.3 Verantwoording van de keuzen in het project

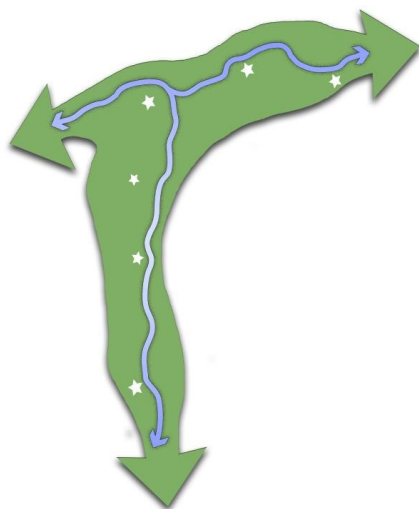
In de huidige situatie is de Caumerbeek door de verstedelijking een stads(rand)beek geworden. De beek stroomt door een halfopen park-stedelijke zone en ligt verscholen in een diepe gekanaliseerde loop.

De Palembergerbeek en haar oevers heeft maar op een beperkt aantal plekken een natuurlijke karakter. Het beekdal heeft grotendeels het karakter van een extensief beheerd park.

Primair uitgangspunt is beide beekdalen als robuuste structuur in de stedelijke omgeving herkenbaar te maken, zodat zij de functie als drager van de ruimtelijke structuur herkrijgen. Dit kan enerzijds door de identiteit van de beek te versterken en barrières op te heffen bij moeilijke passages, en anderzijds door het geheel van beek en beekdal herkenbaarder en beleefbaarder te maken. De consequentie van beide inrichtingsprincipes (gevisualiseerd in figuur 2a en 2b) kan als volgt worden omschreven:

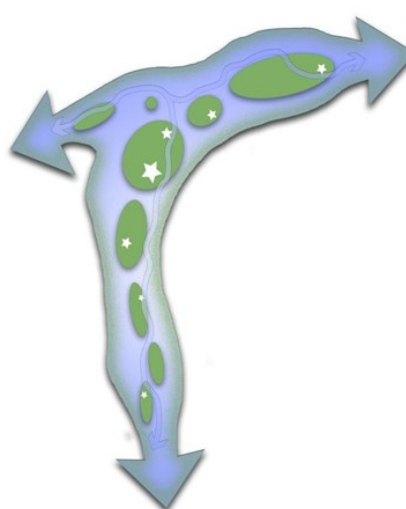
- Optie 1: de beken worden herkenbaar gemaakt in de huidige parkzone. Dit concept houdt in dat het huidige parkachtige karakter van het beekdal grotendeels behouden blijft en dat de Caumerbeek in een natuurstrook met een gemiddelde breedte van 20 meter wordt heringericht en door het parklandschap „stroomt”. De taluds van de Palembergerbeek worden op meerdere plaatsen verflauwd.
- Optie 2: de Palembergerbeek wordt plaatselijk aangepakt en de Caumerbeek heringericht in een natuurstrook met een gemiddelde breedte van 20 meter. Aanvullend wordt het plangebied in zijn geheel herkenbaar gemaakt als beekdal. Het dal van de Caumerbeek krijgt een zo doorgaand en natuurlijk mogelijk halfopen karakter (schapenbegrazing), waarbij cultuurhistorische elementen en waardevolle parkgebiedjes worden „uitgerasterd” tot pareltjes in het beekdal. Idealiter ligt een beekbovenloop in gesloten bos, daarom mag een brede oeverzone van de Palembergerbeek zich ontwikkelen tot bos.
- Combinatie van optie 1 en 2 waarbij de natuurlijke beken door de parkzone stromen en meerdere natuurpareltjes met elkaar verbinden. Hierdoor ontstaat een natuurlijk beekdal terwijl bestaande waardevolle cultuurhistorische en groene parkjes behouden blijven.

CONCEPT BEKEN IN PARKZONE



Figuur 2a: Beken in parkzone

CONCEPT PARKEN IN BEEKZONE



Figuur 2b: Parken in beekzone. Beekdal met

In overleg met de gemeente Heerlen is de keuze uiteindelijke gevallen op optie 1. Dit is de minst ingrijpende optie, waarmee de recreatieve functie van het stadspark zoveel mogelijk intact blijft.

Planologische inpassing

Met uitzondering van de te realiseren buffer, passen de huidige werkzaamheden binnen de vigerende bestemmingsplannen. Voor de aanleg van de buffer zal een wijziging op het bestemmingsplan moeten worden doorgevoerd. Naar verwachting zal er voor de inpassing een omgevingsvergunning worden verleend.

Bodem

Met het uitgevoerde MTO onderzoek aan de Caumerbeek, de Dem en de buffer zijn de fysische en milieuhygiënische eigenschappen van de bodem vastgesteld. Tevens zijn de te ontgraven partijen grond aan de Dem en de buffer onderzocht en getoetst aan de eisen voor hergebruik.

Op basis van de resultaten uit het verkennend milieuhygiënisch bodemonderzoek, het aanvullend Pfas-onderzoek en de uitgevoerde partijkeuringen bestaan er geen belemmeringen voor de civieltechnische voorbereiding dan wel de voorgenomen reconstructiewerkzaamheden. De partijen grond (met uitzondering van een deelpartij), die tijdens de graafwerkzaamheden ter plaatse van de Dem en de buffer vrij zullen komen, kunnen in het kader van de milieuhygiënische hergebruiksmogelijkheden als vrij toepasbaar worden beschouwd.

De deelpartij die niet vrij toepasbaar is bevat meer dan 20% bodemvreemd materiaal en voldoet derhalve niet aan de definitie voor partijkeuring. Het milieukundig bureau adviseert deze partij te bewerken (bijv. zeven), af te voeren naar een verwerker of, indien mogelijk te hergebruiken op locatie.

Op basis van de aangetroffen lichte verontreinigingen ter plaatse van de Caumerbeek, de Dem en de buffer, behoeven er conform de CROW 400 geen specifieke veiligheidsmaatregelen te worden getroffen. Voor de werkzaamheden kan worden volstaan met de 'basishygiëne'.

Archeologie

Voor het plangebied geldt een lage verwachting op het voorkomen van archeologische vindplaatsen uit alle perioden. Wel kunnen ter plekke van de Caumerbeek en de buffer losse sporen en/of vondsten en/of dumplocaties worden aangetroffen. Ook kan niet worden uitgesloten dat bij de Caumerbeek resten van een Romeinse weg en/of brug constructies worden aangetroffen tussen de Kasteellaan en de Sint Barbarastraat. Tevens bestaat er een kans op het aantreffen van resten van jongere wegen en of brugconstructies. In het uitgevoerde bureauonderzoek wordt voor de Caumerbeek en de buffer daarom archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen in de vorm van een extensieve begeleiding tijdens de uitvoering. Hierbij is de archeoloog op afroep beschikbaar en zal hij aan het eind van de werkdag de vers aangelegde graafwerkzaamheden controleren op archeologische sporen.

Voor de werkzaamheden ter plaatse van buffer De Dem gelden geen restricties en wordt geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen.

Kabels en leidingen

Uit de KLIC-melding volgt dat er geen kabels en leidingen binnen het projectgebied liggen, die de uitvoering van de plannen in de weg staan.

Explosieven

Uit gemeentelijke informatie is op te maken dat er voor de nieuwe buffer Palemberg en de aanpassingen van de Palembergerbeek geen extra maatregelen noodzakelijk zijn. Dit geldt ook voor de Caumerbeek. Bij de dam van buffer de Dem is er wel een verhoogd risico op het aantreffen van niet geëxplodeerde explosieven. Om deze risico's te beperken is oppervlakedetectie noodzakelijk. Hierbij wordt middels grondradar de bodem gescand en worden mogelijk aangetroffen explosieven benaderd. Bij buffer de Dem kunnen deze werkzaamheden het meest efficiënt uitgevoerd worden nadat de bomen en de bestaande dam verwijderd zijn. Deze werkzaamheden zullen dan ook in het bestek worden opgenomen.

Milieu effect rapportage (MER)

Een MER-beoordeling is niet nodig, omdat geen primaire waterkeringen worden gerealiseerd, geen significant effect op Natura2000-gebied ontstaat, noch de provinciale milieuverordening in het geding is.

Quickscan flora en fauna.

Uit de bureaustudie flora en fauna en het aanvullend uitgevoerd onderzoek die hebben plaatsgevonden is gebleken, dat geen ontheffing nodig is in het kader van flora en fauna, zolang de volgende maatregelen in acht genomen worden:

- Ruimen van bomen en overig groen buiten het broedseizoen
- Tijdig afvangen van reptielen en amfibieën
- Uitvoeringswerkzaamheden alleen overdag
- Instellen van verzachtende maatregelen tijdens de uitvoering conform de in de bureaustudie gegeven aandachtspunten.

KRW toets

Een belangrijke opgave voor de herinrichting van het dal van de Caumerbeek en Palembergerbeek zijn de aanleg van een buffer en geplande rioolaanpassingen. Dit zijn KRW-maatregelen die gedeeltelijk reeds door de gemeente Heerlen zijn uitgevoerd.

In het kader van deze Kader Richtlijn Water (KRW) is de Caumerbeek gekarakteriseerd als een snelstromende bovenloop op kalkhoudende bodem (Type R17). De hydraulische en hydrologische parameters in de KRW-typering komen goed overeen met de karakterisering volgens het Handboek Streefbeeld en Natuur en Water in Limburg.

2.4 Benodigde vergunningen en meldingen

Om de werkzaamheden te kunnen uitvoeren zijn de volgende vergunningen en meldingen nodig.

Omgevingsvergunning

Naast het onderhavig projectplan Waterwet is op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (WABO) een omgevingsvergunning vereist voor meerdere voorgenomen activiteiten (kap, werk, bouwen). Het project past binnen de vigerende bestemmingsplannen, met uitzondering van de geplande nieuwe buffer Palenberg. Hiervoor dient het bestemmingsplan aangepast te worden. Bij de gemeente Heerlen wordt een omgevingsvergunning aangevraagd voor de vergunningplichtige werkzaamheden binnen dit project.

Ook is het project gecontroleerd op de noodzaak van overige vergunningen, deze zijn niet aan de orde. Alle toe te passen bouwstoffen voldoen aan het Besluit Bodemkwaliteit. Een ontgrondingsvergunning is niet aan de orde aangezien het een civieltechnisch werk betreft. Overige vergunningen zijn reeds uitgesloten naar aanleiding van de uitkomsten uit de uitgevoerde onderzoeken.

Wet natuurbescherming

Het aanvragen van een ontheffing als gevolg van overtreding van de Wet natuurbescherming is niet van toepassing, omdat voldaan kan worden aan de zorgplicht, eventueel aangevuld door te werken op basis van een ecologisch werkplan. Voor het rooien van bomen wordt een kapmelding in het kader van de aanvraag omgevingsvergunning gedaan. Eventuele herplant vindt in overleg met de gemeente Heerlen plaats.

Programma Aanpak Stikstof

Volgens de Wet natuurbescherming is een vergunning nodig voor activiteiten die kunnen leiden tot schade aan Natura 2000-gebieden als gevolg van stikstofdepositie (uitstoot en neerslag van stikstof). Om de stikstofdepositie in de natuur terug te dringen introduceerde de overheid in 2015 het Programma Aanpak Stikstof (PAS). Door een uitspraak van de Raad van State in 2019 dient de stikstofdepositie als gevolg van de uitvoering van projecten te worden bepaald om vergunning voor de uitvoering van het project te verkrijgen. Hiervoor dient een zogenaamde Aerijs-berekening te worden toegepast. Met deze Aerijs-berekening wordt de uitstoot van stikstof en de depositie daarvan op Natura 2000-gebieden berekend. Middels een zgn. voorttoets is alsnog een natuurvergunning te

krijgen als wordt aangetoond dat de extra stikstofdepositie die een project veroorzaakt de natuurlijke kenmerken van het Natura 2000-gebied niet aantast.

Voor dit project is een berekening gemaakt met de geactualiseerde Aeries-calculator. Het waterschap kiest ervoor de werkzaamheden zoveel mogelijk uit te voeren met voertuigen en werktuigen uit de schoonste klasse. Dit betekent, dat zoveel mogelijk gewerkt wordt met voertuigen vanaf euroklasse VI (voertuigen van 2013 of jonger) en mobiele werktuigen met stageklasse IV (werktuigen van 2014 of jonger). Op het moment dat de drempelwaarde voor stikstof verandert, kan dat leiden tot andere keuzes in overleg met de provincie. Ondanks de inzet van relatief schone voertuigen en machines hebben de werkzaamheden in het kader van dit project een tijdelijk zeer beperkte toename van de stikstofdepositie tot gevolg.

Omdat de depositie groter is dan 0,00 mol/ha/jaar dient een voortoets te worden uitgevoerd. De voortoets is bedoeld om te beoordelen of de project gerelateerde stikstofdepositie leidt tot significant negatieve effecten op de ecologische instandhoudingsdoelen voor genoemde Natura 2000-gebieden. Geconcludeerd wordt, dat de project gerelateerde stikstofbijdrage zo klein is dat deze geen hanteerbare eenheid vormt om effecten op habitattypen te meten. De kleine toevoeging van stikstof per ha kan op termijn geen aantoonbaar effect hebben in de mate van verzuring en vermessing in een gebied (ook niet in cumulatie met vergelijkbare waarden) en zorgt met zekerheid niet voor een dalende lijn in kwaliteit in vergelijking met de begintoestand van de referentiedatum. Alhoewel in genoemde Natura 2000-gebieden sprake is van een overbelaste stikstofsituatie kan het risico worden uitgesloten, dat de kwaliteit van de beschermde habitattypen significant wordt aangetast als gevolg van de verzurende en/of vermestende invloed van de tijdelijke extra atmosferische stikstofdepositie als gevolg van dit project.

Door het waterschap is bij het bevoegd gezag, zijnde de provincie Limburg, een aanvraag ingediend ter verkrijging van de noodzakelijke Wnb-vergunning op dit punt. Een besluit van de provincie hierover wordt medio 2020 verwacht.

Besluit bodemkwaliteit

Hier zijn, op een deelpartij na, geen beperkingen. Alle vrijkomende grond kan worden beschouwd als vrij toepasbaar. Voor het toepassen van de vrijkomende grond zal tijdens de uitvoering een melding worden gedaan bij het centrale meldpunt bodemkwaliteit (BBK).

Grond/baggerspecie

De huidige beek bestaat uit een verharde bodem. In combinatie met de hoge stroomsnelheid zorgt dit ervoor dat er nauwelijks slibvorming heeft opgetreden. De hoeveelheid slib is daardoor zo minimaal dat er geen monsters genomen kunnen worden en is derhalve niet onderzocht.

2.5 Communicatie

In de voorbereidingsfase zijn de werkzaamheden in overleg met de gemeente Heerlen opgesteld.

Voorafgaande aan de uitvoering worden de omwonenden schriftelijk geïnformeerd over de geplande activiteiten. Mijlpalen in het project worden gepubliceerd op de website van het Waterschap Limburg.

Hoofdstuk 3 Rechtsbescherming

Dit projectplan is voorbereid overeenkomstig de procedure zoals opgenomen in afdeling 3.4 van de Algemene wet bestuursrecht (uniforme openbare voorbereidingsprocedure).

Projectplan

Het ontwerp projectplan wordt zes weken ter inzage gelegd. In die periode kunnen belanghebbenden een zienswijze over het ontwerp van het projectplan bij het dagelijks bestuur van het waterschap indienen. Na deze periode wordt het projectplan, met eventueel daarbij gevoegd de zienswijzen en de reactie van het waterschap daarop, vastgesteld.

Alleen belanghebbenden die tijdig over het ontwerpbesluit een zienswijze naar voren hebben gebracht, of belanghebbenden die niet kan worden verweten geen zienswijze over het ontwerpbesluit te hebben ingediend, kunnen later tegen het besluit tot vaststelling van het projectplan beroep instellen.

Legger

Het ontwerpbesluit wordt gelijktijdig met het projectplan ter inzage gelegd.

Op grond van de Algemene wet bestuursrecht kunnen belanghebbenden, gedurende een periode van zes weken vanaf de dag waarop het ontwerpbesluit ter inzage is gelegd, schriftelijk of mondeling hun zienswijze over het ontwerpbesluit naar voren brengen. Een zienswijze moet worden gericht aan het dagelijks bestuur van het Waterschap Limburg, Postbus 2207, 6040 CC Roermond. U kunt deze zienswijze ook ondertekend per e-mail doorsturen naar info@waterschaplimburg.nl

Ondanks de relatie tussen deze 2 ontwerpbesluiten moeten er tegen beide ontwerpbesluiten aparte zienswijzen worden ingediend omdat de besluiten betrekking hebben op verschillende aspecten en zijn gebaseerd op verschillende regelgeving of artikelen.

Hoofdstuk 4 Bijlagen

Bijlage 1: Overzichtstekening ligging locaties
Bijlage 2a: Concept bestektekeningnummer 19-01901BT Herinrichting Caumerbeek
Bijlage 2b: Concept bestektekeningnummer 19-01902BT Herinrichting Caumerbeek
Bijlage 2c: Concept bestektekeningnummer 19-020 Buffer Palenberg
Bijlage 2d: Concept bestektekeningnummer 19-12301 BT Buffer De Dem
Bijlage 2e: Concept bestektekeningnummer 19-12302 BT Buffer De Dem Profielen
Bijlage 3a: Milieu Technisch (Bodem)Onderzoek (Econsultancy maart 2019)
Bijlage 3b: Aanvullend PFAS-onderzoek (Econsultancy februari 2020)
Bijlage 4a: Archeologisch bureauonderzoek (Geonius april 2019)
Bijlage 4b: Programma van Eisen Archeologische begeleiding (Geonius januari 2020)
Bijlage 5a: Bureaustudie Flora en Fauna (Ecologica september 2017)
Bijlage 5b: Aanvullend onderzoek vleermuizen (Ecologica augustus 2018)
Bijlage 6: Voortoets Caumerbeek Middenloop, inclusief Aeriusberekening (Geonius maart 2020)
Bijlage 7a: Overzicht Eigendom, Beheer en Onderhoud (EBO) kunstwerken Caumerbeek
Bijlage 7b: EBO Tekening Caumerbeek
Bijlage 7c: EBO Tekening Caumerbeek
Bijlage 7d: EBO Tekening Buffer Palenberg